

Enkele kernpunten uit het advies

- Het College stelt vast dat de nagestreefde versterking van de rechtsbescherming voor een belangrijk deel wordt gezocht in procedurele aanpassingen waarvan niet vaststaat dat ze tot daadwerkelijke verbeteringen zullen leiden en waarvan een deel de procedures eerder complexer en formalistischer maakt dan eenvoudiger. Een deel van de voorstellen heeft (niet meer dan) een symbolische of programmatische betekenis.
- Het College is kritisch over de wetgevingstechnische vormgeving en de toelichting bij de, op zichzelf positief te waarderen, verruiming van de mogelijkheden voor toetsing aan het evenredigheidsbeginsel.

Het College vraagt zich af hoe voorstel zich verhoudt tot het toetsingsverbod van artikel 120 van de Grondwet, of een algemene wetsbepaling met de mogelijkheid van beperkende werking van het evenredigheidsbeginsel voor besluiten op grond van een wet in formele zin een gebonden bevoegdheid in een bijzondere wet kan doorbreken en wat het voorstel betekent voor andere algemene rechtsbeginselen dan het evenredigheidsbeginsel zoals het rechtszekerheidsbeginsel.

Het College adviseert de wetgever een andere weg te volgen en te kiezen voor regeling op het niveau van de Grondwet. Dat zou kunnen door in het hoofdstuk Wetgeving en bestuur een bepaling op te nemen met (ongeveer) de volgende inhoud: *Wettelijke voorschriften vinden geen toepassing indien deze toepassing niet verenigbaar is met ongeschreven algemene rechtsbeginselen of ander ongeschreven recht.*

Voor het geval de wetgever toch kiest voor de weg van de Awb, bespreekt het College vervolgens de (mogelijke) effecten van het voorgestelde artikel 3:4, tweede lid.
- Het College kan zich in hoofdlijnen vinden in de voorgestelde wijzigingen van de artikelen 6:11, 3:45 en 6:23. Het College gaat ervan uit dat de tekst van artikel 6:11 in lijn wordt gebracht met de uitspraak van (de grote kamer van) het College van 26 maart 2024 (ECLI:NL:CBB:2024:190).

Wel nodigt het College de wetgever uit om zich de vraag te stellen of er geen verdergaande wettelijke voorzieningen kunnen komen om het overschrijden van de termijn voor het instellen van een rechtsmiddel significant terug te dringen en niet-ontvankelijkverklaringen op die grond verder te beperken.
- Omdat de bestuurlijke lus en de voorgestelde burgerlus hetzelfde doel dienen, pleit het College ervoor om de regeling van beide instrumenten te integreren in één afdeling.
- De voorgestelde wijziging in artikel 8:57 houdt in dat, net als bij de bestuurlijke lus, ook bij de burgerlus kan worden afgezien van een nader onderzoek ter zitting. Het College geeft in overweging om op te nemen dat ook in geval van schorsing van het onderzoek ter zitting of heropening van het onderzoek kan worden afgezien van een nader onderzoek ter zitting.
- Het College geeft in overweging om het bestaande artikel 8:41a te verruimen tot een algemene bepaling waarin wordt benoemd op welke wijze de bestuursrechter zich bij de uitoefening van zijn taak opstelt. Dat zou kunnen door daarin - met een zorgvuldig te kiezen formulering - ook op te nemen dat de bestuursrechter bij de beoordeling van de zaak rekening houdt met de verhoudingen tussen de partijen (ongelijkheidscompensatie) en erop gericht is om op basis van de materiële waarheid tot vaststelling van de juiste bestuurlijke besluitvorming te komen. Daarmee wordt ook die kant van de waarborgfunctie van de Awb in de wet zelf geëxpliciteerd.